

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Navoiy davlat pedagogika instituti rektori

prof. M. B. Kalonov

2024 yil " " avgust

Ro'yxatga olindi

2024 yil " " "

TURKISTONDA MILLIY OZODLIK HARAKATI TARIXI

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Magistratura mutaxassisligi:	70220303-Ijtimoiy va gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi (Tarix)

Navoiy– 2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar		
TMOH12205	2024-2025	2	5		
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Hafizadagi dars soatlari			
Tanlov fan	O'zbek	4			
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixi	60	90	150	
2.	1. Fanning mazmuni				
<p>Fanni o'qitishdan maqsad – magistratura talabalariga Turkistonda Chor Rossiyasi va bolsheviklarning mustamlakachilik siyosatiga qarshi milliy ozodlik kurashi tarixi bo'yicha bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdir.</p> <p>Fanning vazifasi - magistrantlarga Turkistonda Chor Rossiyasi tomonidan bosib olinishi va unga qarshi xalq ozodlik kurashi, mubozara sovet hokimiyatining o'rnatilishi, bolsheviklarning Turkistonda olib borgan mustamlakachilik siyosati va unga qarshi quruqlik harakat tarixi kabi masalalar bo'yicha ilmiy tadqiqot ishlarni olib borish va tahlil qilish, xulosalar chiqarishni o'rgatishdan iborat.</p> <p style="text-align: center;">II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">II.1. Fan tarixidagi quyidagi mavzular kiritadi:</p> <p>1-mavzu. Kirish. "Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixi" o'quv fanining predmeti, maqsadi va vazifalari, nazariy-metodologik tamoyillari, Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixi o'quv fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Fanni o'rganishning nazariy-uslubiy asoslari, Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixi davrlashtirish masalalari, Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixini o'rganishda mamlakat tarqatqiyotining asosiy tendensiyalarini ko'g'ri va aniq yoritish, ilmiy jihatdan tahlil qilish.</p> <p>O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning Vatanimizning qadimiy va boy tarixini o'rganish, bu borada ilmiy-tadqiqot ishlarni kuchaytirish, gumanitar soha olimlari faoliyatini har tomonlama qo'llab-quvvatlashiga, ma'naviy etuk shaxsni tarbiyalashda tarixiy xotiraning o'rni va saboqlari to'g'risidagi fikrlari.</p> <p>2-mavzu. "Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixi" o'quv faning tarixshunosligi va manbashunosligi masalalari.</p> <p>"Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixi" o'quv faning tarixshunosligi va</p>					

manbashunosligi masalalari. Xorijiy davlatlarda Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixi kurash tarixining yoritilishi.
3-mavzu. Qo'qon xonligida Podsho Rossiyasi bosqiniga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. Chor Rossiyasining Qo'qon xonligini bosib olishi.
O'ra Osiyo xonliklari va Rossiya imperiyasi o'rtasidagi munosabatlarning kekinlashib borishi. O'ra Osiyo masalasida Rossiya va Angliya raqobati, Rossyaning Qo'qon xonligiga hujumi. Oqmanchi, Turkiston, Chimkent, Toshkent va boshqa Shahar va qal'alarning bosib olinishi, Turkiston general-gubernatorligining tashkil etilishi. Qo'qon xonligining tugatilishi va Farg'ona viloyatiga aylantirilishi.
4-mavzu. Buxoro amirligida Podsho Rossiyasi bosqiniga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. Chor Rossiyasining Buxoro amirligini yaram mustamlakaga aylantirishi.
O'ra Osiyo xonliklari va Rossiya imperiyasi o'rtasidagi munosabatlarning kekinlashib borishi. O'ra Osiyo masalasida Rossiya va Angliya raqobati, Rossyaning Buxoro amirligiga hujumi. Buxoro amirligining Rossiya imperiyasi mustamlakasiga aylantirilishi.
5-mavzu. Xiva xonligida Podsho Rossiyasi bosqiniga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. Chor Rossiyasining Xiva xonligini yaram mustamlakaga aylantirishi.
O'ra Osiyo xonliklari va Rossiya imperiyasi o'rtasidagi munosabatlarning kekinlashib borishi. O'ra Osiyo masalasida Rossiya va Angliya raqobati, Rossyaning Xiva xonligiga hujumi. Xiva xonligining Rossiya imperiyasi mustamlakasiga aylantirilishi.
6-mavzu. XIX asr oxirlarda Turkistonda Podsho Rossiyasi mustamlakachilik siyosatiga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi.
Rossiya imperiyasining O'ra Osiyodagi harbiy mustamlakachilik siyosati va uning salbiy oqibatlari, Turkiston xalqlarining milliy ozodlik kurashlari: Etimxon, Qurbonjon do'dxox, Muxammad Ali Eshon boshchiligidagi xalq harakatlari, Vabo siyoni va boshqalar
7-mavzu. XX asr boshlarida Turkistonda Podsho Rossiyasi zulumiga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi.
XX asr boshlarida milliy ozodlik kurashlari: Namoz Pirimqulov boshchiligidagi xalq harakatlari. 1916 yilgi xalq qo'zg'oloni va uning oqibatlari. Jadidchilik-yangi fikr va ijtimoiy qarashlarning shakllanishi. Jadidchilik ramoyondalari va ularning maorif, ma'buot va boshqa sohalarida olib borgan faoliyati.
8-mavzu. Turkiston muxtoriyatining tashkil topishi va faoliyati.
Rossiyadagi fevral inqilobi. Turkistonda siyosiy jarayonlarning jadallashuvi, Turkiston muxtoriyatchilik harakatining shakllanishi. Ikki muqobil yondashuv.Hokimiyatning bolsheviklar va so'1 eeslar tomonidan qo'lga olinishi. Turkiston muxtoriyati — milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi.
9-mavzu: Qizil armiyaning Buxoro amirligiga bosqini va unga qarshi

<p>kurash.</p> <p>1917-1920 yillarning Buxoro xalqlari uchun jiddiy o'zgarishlar davri. Yosh Buxoroliklar faoliyati Buxoro amirligining qizil armiya tomonidan tugatilishi, BXXSR ning tashkil topish jarayoni. Milliy rahbar kadrlar hayoti va faoliyat haqidagi ma'lumotlar: F.Xo'jaev, Usmin Xo'ja, Otaulla Xo'jayev va b.</p> <p>10-mavzu. Qizil armiyaning Xiva xonligiga bosqini va unga qarshi kurash.</p> <p>1917-1920 yillarning Xiva xalqlari uchun jiddiy o'zgarishlar davri. Xiva xonligining qizil armiya tomonidan tugatilishi. XXXSRning tashkil topish jarayoni. Yosh Xivaliklar Milliy rahbar kadrlar hayoti va faoliyati haqidagi ma'lumotlar: Bobo Oxun Salimov, Poverniyoz Xoji Yusupov.</p> <p>11-mavzu: Farg'ona vodiysida sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakat. Farg'ona vodiysida sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakatining vujudga kelish sabablari, uning moxiyati, harakatlantiruvchi kuchlari, qo'toshilar faoliyati.</p> <p>12-mavzu. Buxoroda sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakat. BXXSRda sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakatning vujudga kelish sabablari, uning moxiyati, harakatlantiruvchi kuchlari, qo'toshilar faoliyati.</p> <p>13-mavzu. Xorazmda sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakat. XXXSRda sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakatning vujudga kelish sabablari, uning moxiyati, harakatlantiruvchi kuchlari, qo'toshilar faoliyati.</p> <p>III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1."Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixi" o'quv faning tarixshunosligi va manboshunosligi masalalari. 2.Qo'qon xonligida Podsho Rossiyasi bosqiniga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. Chor Rossiyasining Qo'qon xonligini bosib olishi. 3.Buxoro amirligida Podsho Rossiyasi bosqiniga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. Chor Rossiyasining Buxoro amirligini yarim mustamlakaga aylantirishi. 4.Xiva xonligida Podsho Rossiyasi bosqiniga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. Chor Rossiyasining Xiva xonligini yarim mustamlakaga aylantirishi. 5.XIX asr oxirida Turkistonda Podsho Rossiyasi mustamlakachilik siyosatiga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. 6.1916 yilgi Jizzax qo'zg'oloni va uning tarixiy ahamiyati. 7.Turkistonda jaddichilik harakatining vujudga kelishi. 8.Turkiston muxtoriyatining tashkil topishi va faoliyati. 9.Qizil armiyaning Buxoro amirligiga bosqini va unga qarshi kurash. 10.Qizil armiyaning Xiva xonligiga bosqini va unga qarshi kurash. 11.Farg'ona vodiysida sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakat. 12.Buxoroda sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakat. 13.Xorazmda sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakat. 14.Turkistonda sovet tuzumiga qarshi qur'oli harakatining yengilish sabablari va ahamiyati.

<p>IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.</p> <p>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1."Turkistonda milliy ozodlik harakati tarixi" o'quv faning tarixshunosligi va manboshunosligi masalalari. 2.Qo'qon xonligida Podsho Rossiyasi bosqiniga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. Chor Rossiyasining Qo'qon xonligini bosib olishi. 3.Buxoro amirligida Podsho Rossiyasi bosqiniga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. Chor Rossiyasining Buxoro amirligini yarim mustamlakaga aylantirishi. 4.Xiva xonligida Podsho Rossiyasi bosqiniga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. Chor Rossiyasining Xiva xonligini yarim mustamlakaga aylantirishi. 5.XIX asr oxirida Turkistonda Chor Rossiyasi mustamlakachilik siyosatiga qarshi milliy ozodlik harakati tarixi. 6.1916 yilgi Jizzax qo'zg'oloni va uning tarixiy ahamiyati. 7.Turkistonda jaddichilik harakatining vujudga kelishi. 8.Turkiston muxtoriyatining tashkil topishi va faoliyati. 9.Qizil armiyaning Buxoro amirligiga bosqini va unga qarshi kurash. 10.Qizil armiyaning Xiva xonligiga bosqini va unga qarshi kurash. 11.Farg'ona vodiysida sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakat. 12.Buxoroda sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakat. 13.Xorazmda sovet hokimiyatiga qarshi qur'oli harakat. 14.Turkistonda sovet tuzumiga qarshi qur'oli harakatining yengilish sabablari va ahamiyati. <p>3.</p> <p>V. Ta'lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalari</p> <p>Fanning o'qitish natijalari va shakllanadigan kasbiy kompetensiyalar</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fanni o'zlashtirish natijasida magistrantura talabasi: Turkistonda Chor Rossiyasi va bolsheviklarning mustamlakachilik siyosatiga qarshi milliy ozodlik kurashi tarixi bo'yicha <i>kurash va bilimga ega bo'lishi</i>; - magistrant Turkistonda Chor Rossiyasi tomonidan bosib olinishi va unga qarshi xalq ozodlik kurashi, mintaqada sovet hokimiyatining o'rnatilishi, bolsheviklarning Turkistonda olib borgan mustamlakachilik siyosati va unga qarshi qur'oli harakat tarixini <i>bilishi va anglashi ko'nikmalariga</i>; - magistrant magistrlik dissertatsiyasini tayyorlashda tadqiqot ishining dolzarbligini asoslay olish, uni amaliyotga joriy etishda umumiy asoslarni bilish, davrlarning siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy hayotida bo'layotgan o'zgarishlarni to'g'ri anglash va amaliyotga tatbiq etish <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>.
--

<p>4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruza; • kevs-stadi; • individual loyihalar; • taqdimotlar qilish; • guruhlarda ishlash; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish; • "BBB", "Tarozi", "SWOT-tahlil", "Sinkveyn", "FSMU", o'yin, masohira.
<p>5. VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Faqla oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, ta'lim natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan mavzular va tushunchalar haqida mustaqil mashohada yuritish, joriy va oxiriy nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.</p>
<p>6. VIII. Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. K. K. Raximov. Mustaqil Turkiston fikri uchun muvofiqdamlar (1917-1935 yillar). – Toshkent: "Uzbekiston", 2000. – 32 bet. 2. Ahamdjonov C. Turkiston Muhojirligi: Milliy-demokratik davlatchilik kurilishi tajribasi. – Toshkent: "Mabnaviyat", 2000. 3. O'zbekiston tarixi. (1917-1991 yillar) / Mas'ul muharriflar. R. Abdullayev, M. Raximov, K. Rajabov, Birinchi kitob. - T.: O'zbekiston NMIU, 2019. - 560 b 4. O'zbekistonning yangi tarixi. 1-kitob. Turkiston Chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. - T.: Sharq, 2000. 5. O'zbekistonning yangi tarixi. Ikkinchi kitob. O'zbekiston Sovet mustamlakachiligi davrida. - T.: Sharq, 2000. <p>Qo'shimcha adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirzayev Sh. M. Milliy taraqqiyat fikrlarini katta qadam bilan davom ettirib, yangi bosqichga kuzatramiz. T. 1. - Toshkent: Uzbekiston, 2017. 2. Mirzayev Sh. M. Bуюk kelajakimizni merd na oliyjanob xalqimiz bilan birga kuramiz. - Toshkent: Uzbekiston, 2017. 3. Mirzayev Sh. M. Erkin va ferozon, demokratik Uzbekiston davlatini yaratishda barmo etamiz. - Toshkent: Uzbekiston, 2017. 4. Karimov I. A. Tarixiy xotira va inson omili – bуюk kelajakimiz tarixidir. Xalk suxi. 2012, 10 may. 5. Turajonov I. Y. O'zbekiston maorifchilarining istiqloq yo'lidagi ishlari tarixidan

<p>(1917-1939). - T., 1995</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Alimova D., Golovarov A., O'zbekiston sovet mustabid tuzumi davrida. Siyosat va ma'kuraviy tazyiq oqimlari. - T., 2000 7. Fayzulla Xo'jaev. Buxoro inqilobining tarixiga materiallar. - T.: Fan, 1997 8. Ziyov X. Turkistonda Rossiya tajovuzi va hukmronligiga qarshi kurash. - T.: Sharq, 1998 9. Ergamazarov A. Siz bilgan Dukeln Eshon. - T.: Sharq, 1994. 10. Ziyova D. Turkiston milliy ozodlik harakati. - T.: G'alar G'olom, 2000. 11. Miralvar Qori Abdurashidxonov. Xotiralardan. Nashrga tayyorlovchi S. Xolboev. - T.: Sharq, 2001. 12. Uzbekiston Respublikasining yanada rivojlanitirish b'yuchna harakatlir strategiyasi t'g'risida. (Uzbekiston Respublikasi konun hukumatlirni t'g'illamiz, 2017 й, 6-сон, 70-модда) 13. Uzbekiston Respublikasi Prezidentligining 2020 йил 6 ноябрдаги "Uzbekistonning yangi taraqqiyat davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan soxalirini rivojlanitirish chora-tadbirlari t'g'risida" ni ПФ-6108-сон фармони. <p>Axborot manbalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.pedagog.uz 2. www.ziyoum.uz 3. www.edu.uz 4. www.psru.uz
<p>7. Fan dasturi Navoiy davlat pedagogika instituti O'quv uslubiy bosqichga qo'shildagi Muvofiqdastirish Kengashining 2024 yil ___ avgustdagi ___ sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p>
<p>8. Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>Faylov U. Ya. – NDPI "Tarix" kafedrası dotsenti v. b., t.f.f.d. (PhD)</p>
<p>9. Taqrizchilar:</p> <p>U.Narzullayev- NavDPi, "Tarix" kafedrası dotsenti, t.f.f.d. (PhD)</p> <p>Sh.Norov- NDKTU "Ji'moiy-gumanitar fanlar va jismoniy tarbiya" kafedrası dotsenti, t.f.f.d. (PhD)</p>